

2012-10-04

Socialdepartementet

FSS yttrande över socialdepartementets remiss Jobbstimulans i ekonomiskt bistånd m.m. (Ds 2012:26)

Förslaget

Förslaget innebär att den som fått försörjningsstöd under 6 månader och har inkomst av anställning därefter under 2 år, om han eller hon har behov av ekonomiskt bistånd, ska ha rätt till bistånd beräknat med utgångspunkt från 75 procent av dessa inkomster, en s.k. jobbstimulans.

Syftet är att öka lönsamheten att ta ett arbete eller öka sitt arbete för den som har ekonomiskt bistånd, även om behovet av bistånd inte upphör totalt. Tanken är att de sänkta margineffekterna kan ge en extra drivkraft hos personer med ekonomiskt bistånd och göra det mer lönsamt att ta tillfälliga jobb och därmed stärka möjligheterna till självförsörjning.

Förslaget omfattar också en ändring av socialnämndens möjlighet att kräva deltagande i kompetenshöjande insatser under tiden man uppbär försörjningsstöd. För närvarande gäller den möjligheten de som är under 25 år. För de som är äldre krävs särskilda skäl. Nu föreslås denna åldersgräns tas bort och det är möjligt att kräva det för alla oberoende av ålder.

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har fått möjlighet som en av 52 remissinstanser att yttra sig över förslaget.

Bakgrund/utredning

Förslaget innebär en förändrad syn på det ekonomiska biståndet. Det är tänkt som en del av samhällets allra yttersta skyddsnät. Försörjningsstödet skall enbart användas under kortare perioder när ingen annan lösning står till buds. Det skall inte ersätta de generella socialförsäkringarna.

Förslaget om att införa en jobbstimulans är ett avsteg från denna grundprincip och det behöver nog utvärderas. Enligt förslaget skall detta göras av någon lämplig myndighet. FSS understryker vikten av att en sådan utvärdering görs.

Många medborgare står idag utanför de generella socialförsäkringarna. En betydande andel av de som får försörjningsstöd gör det på grund av arbetslöshet och att man inte kvalificerat sig för de generella socialförsäkringarna. Det gäller i hög grad ungdomar och personer som kommit som flyktingar.

Vi har också ett ökande antal personer som varit inne i socialförsäkringssystemet men inte längre är kvalificerade. Denna utveckling har inneburit att kommunernas socialtjänst idag arbetar med många individer som egentligen inte behöver möta en socialarbetare. FSS ser mycket allvarligt på denna utveckling av flera skäl. Ett skäl är att betydande resurser som skulle kunna användas för socialtjänstens kärnverksamhet nu används till annat.

Det ser också olika ut i landet. I vissa områden är självförsörjningsgraden mycket låg och många är helt beroende av försörjningsstöd under mycket lång tid.

Socialförsäkringssystemet måste reformeras, samtidigt som arbetslinjen måste hävdas. Det är ingen lätt uppgift, men det är inte rimligt att allt fler omfattas av försörjningsstödet. Denna utveckling måste brytas. F.n. arbetar en parlamentarisk utredning med en översyn av socialförsäkringarna och förhoppningsvis kan en del av ovanstående problematik lösas.

Det är vidare inte rimligt att kommunerna skall åläggas ansvar för arbetsmarknadspolitiska insatser, även om de är frivilliga. Detta är ett statligt ansvarsområde. Kommunerna måste fokusera på sina kärnverksamheter. Kommunerna får inga ersättningar från staten för att man bedriver arbetsmarknadspolitik. Eftersom det är frivilligt så aktualiseras inte finansieringsprincipen.

FSS ställningstagande

Mot bakgrund av ovanstående och hur den aktuella situationen ser ut i våra kommuner vill ändå **FSS tillstyrka** förslaget om en jobbstimulans. Kan det medföra en högre grad av självförsörjning är det värt att pröva.

FSS anser dock att bl.a. **målgruppen för en jobbstimulans bör preciseras bättre**. Ungdomarnas situation måste särskilt beaktas. Likaså bör det finnas en tidsgräns för jobbstimulansen. Sex månader kan vara en lämplig gräns. Det ger individen ett incitament till att öka sin inkomst.

Mot samma bakgrund så **avstyrker FSS** den föreslagna ändringen när det gäller möjligheten att ställa krav på kompetenshöjande insatser såsom praktik etc. F.n. är prioriteringen ungdomar under 25 år. Det bör förbli så. Ansvar för arbetsmarknadsinsatser är ett statligt ansvar och kommunerna skall inte bygga upp parallella verksamheter. Det skapar otydlighet beträffande uppdragen och är inte ett optimalt resursutnyttjande.

För Föreningen Sveriges Socialchefer
Lotta Persson, ordförande